Obsługa zapytań, protokół HTTP

Projektowanie i programowanie systemów internetowych I

mgr inż. Krzysztof Rewak

11 marca 2018

Wydział Nauk Technicznych i Ekonomicznych
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy

Plan prezentacji

1. Serwery dla systemów internetowych
2. HTTP i jego metody
3. Zapytanie i odpowiedź
4. Kody statusów
5. Routing
6. Podsumowanie

Serwery dla systemów internetowych

Serwer? Jaki serwer?

Jak uruchomić system internetowy napisany w dowolnym języku?

Budowa klasycznego systemu internetowego

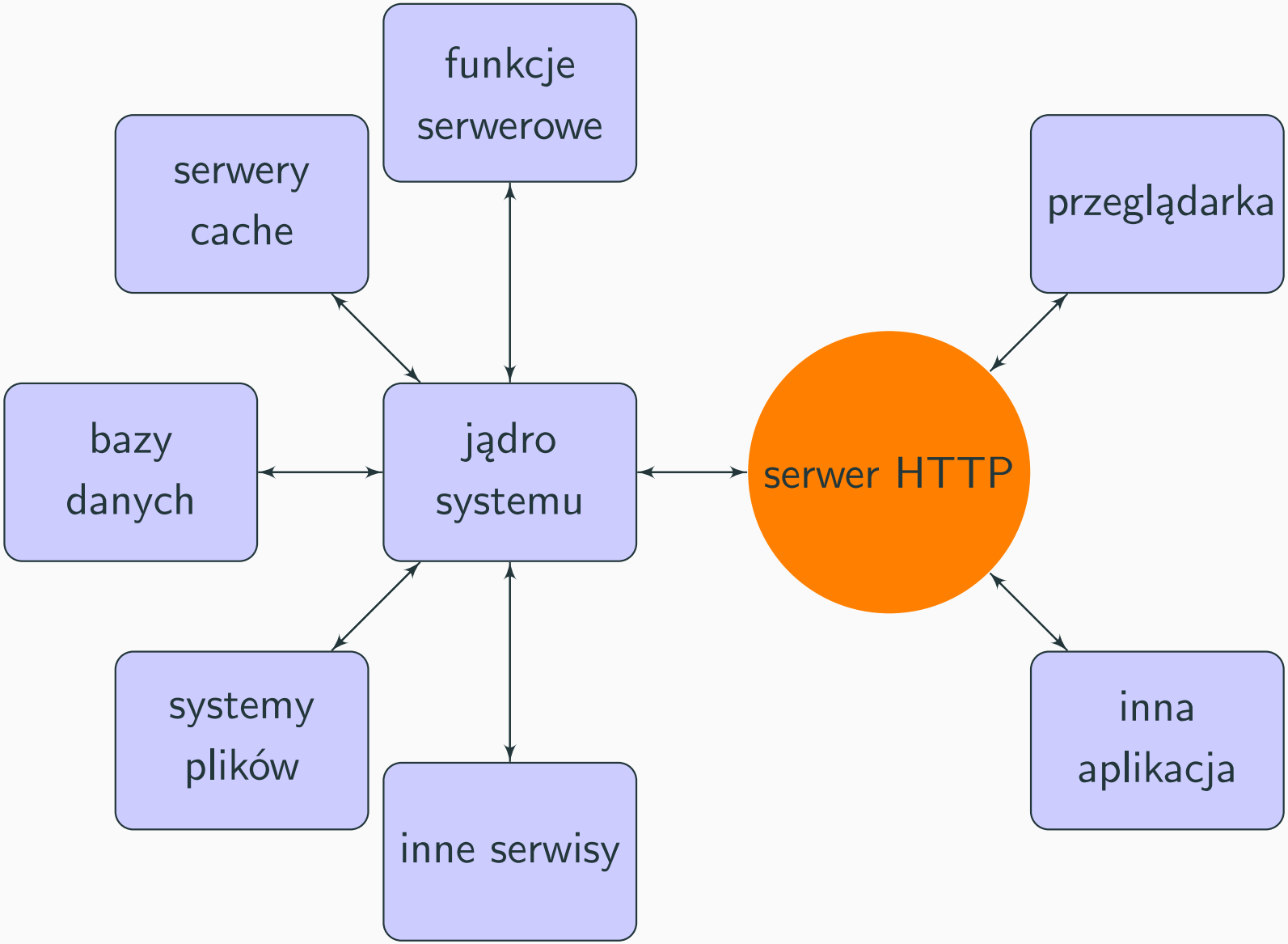

Obsługa zapytań

Co się dzieje po wpisaniu w pasek adresu przeglądarki internetowej adresu `http://pwsz.rewak.pl`?

Obsługa zapytań

Rysunek 1: Adres wpisany do paska adresu

Uproszczony cykl życia zapytania

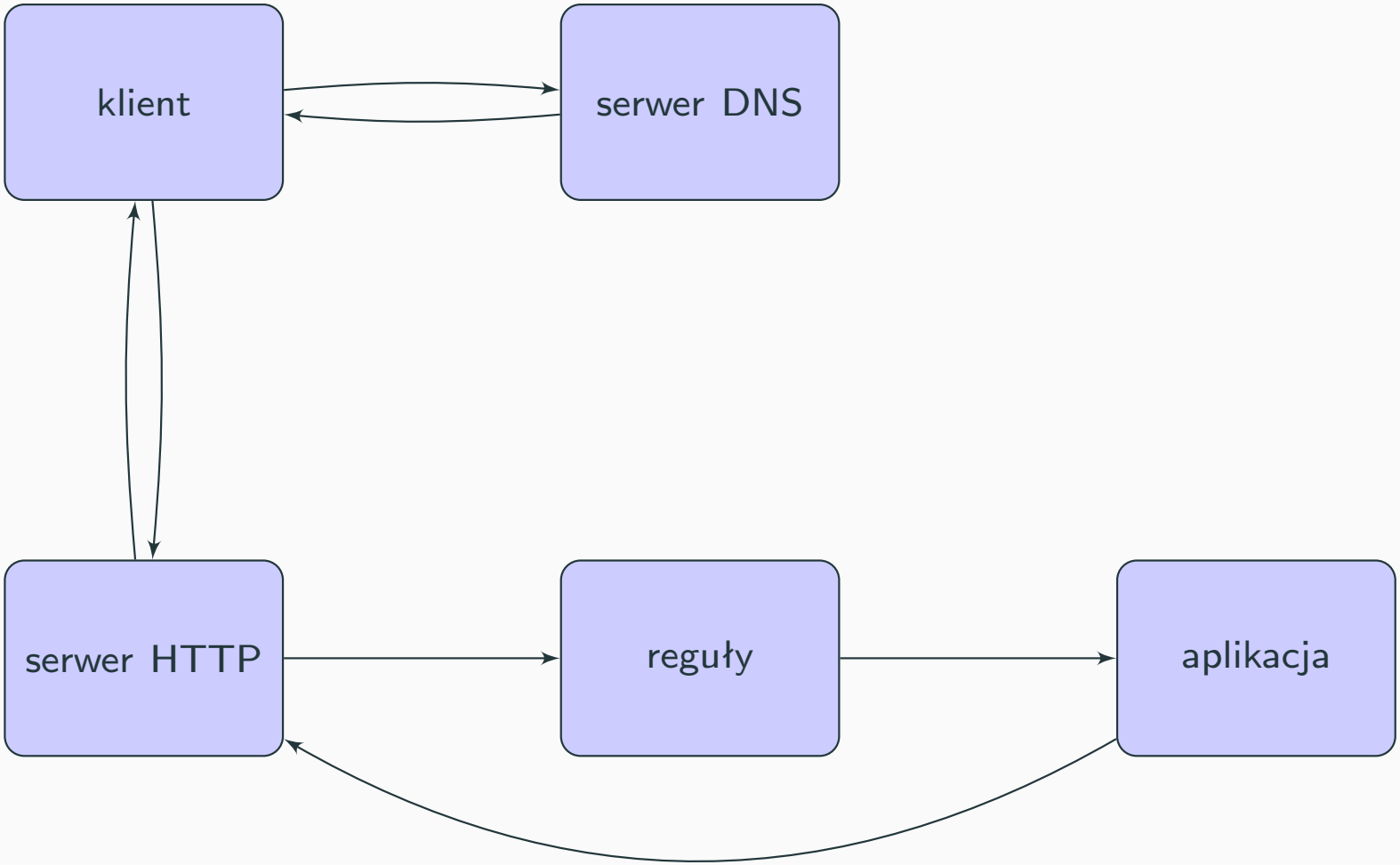

Funkcje serwera HTTP

Czego powinniśmy wymagać od serwera HTTP:

- obsługi przychodzących zapytań (najczęściej nasłuchując portu :80)
- wyświetlania plików z wyznaczonych katalogów
- możliwości uruchomienia innych serwisów

Każdy z popularnych serwerów oczywiście dostarcza wielu innych ciekawych rozwiązań.

Przykład *uno*

Po wpisaniu adresu

```
www.pwsz.legnica.edu.pl/test.html
```

przeglądarka wyśle zapytanie

```
GET /test.html HTTP/1.1
Host: www.pwsz.legnica.edu.pl
```

na adres IP 156.17.194.34; serwer Apache obsługujący serwer najpewniej przekierowuje cały ruch na konkretny katalog, na przykład

```
/home/www/pwsz-web/
```

Serwer zwraca błąd 404 (*The requested URL /test.html was not found on this server*) i pokazuje szereg ciekawych informacji o serwerze: `Apache/2.2.9 (Debian) PHP/5.2.6-1+lenny16 with Suhosin-Patch mod_ssl/2.2.9 OpenSSL/0.9.8g Server at www.pwsz.legnica.edu.pl Port 80`

Przykład *dos*

Po wpisaniu adresu

```
www.pwsz.rewak.pl/test.html
```

przeglądarka wyśle zapytanie

```
GET /test.html HTTP/1.1
Host: www.pwsz.rewak.pl
```

na adres IP 85.255.1.83; serwer Apache obsługujący mój serwer łapie prawie cały ruch z tej domeny i przekierowuje go na plik

```
/home/www/pwsz.rewak.pl/public/index.html
```

Tam załaduje się frontendowa aplikacja, która zbada URL i zwróci odpowiedź, że taki plik nie istnieje.

Przykład *tré*

Po wpisaniu adresu

```
www.pwsz.rewak.pl/api/courses
```

przeglądarka wyśle zapytanie

```
GET /api/courses HTTP/1.1
Host: www.pwsz.rewak.pl
```

na adres IP 85.255.1.83; serwer Apache obsługujący mój serwer złapie zapytanie do nibykatalogu `api` i przekieruje resztę zapytania do pliku

```
/home/www/pwsz.rewak.pl/public/index.php
```

Przeglądarka otrzyma JSON-a z listą wszystkich prowadzonych przez mnie kursów.

Najpopularniejsze rozwiązania

- Apache: 47%
- Nginx - 37%
- IIS - 10%
- LiteSpeed - 3%
- Google - 1%
- pozostałe: Tomcat, Node.js, ATS, IWS...

Magia plików `.htaccess`

Plik umieszczony w katalogu projektu może nadpisać ustawienia Apache. Przykładowo można przekierować cały przekierowany ruch na inny katalog:

```
<IfModule mod_rewrite.c>
        RewriteEngine on
        RewriteRule  ^$ public/    [L]
        RewriteRule  (.*) public/$1 [L]
</IfModule>
```

Warto zapamiętać, że dobrą praktyką jest przekierowanie zapytań HTTP na publiczny folder, w którym nie będzie dostępnych plików aplikacji, repozytorium, itp.

Magia plików `.htaccess`

Można również przykładowo zablokować dostęp do katalogu wszystkim, którzy nie podadzą poprawnego hasła:

```
AuthType Basic
AuthName "Password Protected Area"
AuthUserFile /path/to/.htpasswd
Require valid-user
```

Magia plików `.htaccess`

Pliki `.htaccess` pozwolą również na:

- zarządzanie listowaniem zawartości katalogów,
- własne strony błędów,
- obsługę typów plików,
- zarządzanie pamięcią podręczną.

Zmiany są natychmiastowe (ponieważ plik jest wczytywany przy każdym zapytaniu), ale spowalniają serwer.

Porównanie funkcjonalności serwerów webowych

Server	Security				Dynamic content[a]												
	basic access authentication	digest access authentication	SSL/TLS https	virtual hosting	CGI	FCGI	SCGI	WSGI	Java Servlets	SSI	ISAPI	SSJS	Runs in user space or kernel space	Administration console	IPv6	HTTP/2	QUIC
AOLserver	Yes	No	Yes[b][c][d][1]	Yes	Yes	No	Unknown	No	No	Yes	Unknown	Unknown	user	Unknown	Unknown	Unknown	Unknown
Apache HTTP Server	Yes	Yes	Yes[e][c][2][f][3]	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes[e]	No[g]	Yes	Yes[h]	Unknown	user	Yes[i]	Yes	Yes	Unknown
Apache Tomcat	Yes	Yes	Yes[j][4]	Yes	Yes	No	Unknown	No	Yes	Yes	No[k]	Unknown	user	Yes	Yes[l]	Unknown	Unknown
Boa	No	No	Yes[m]	Yes	Yes	No	Unknown	No	No	No	No	Unknown	user	Unknown	Yes	Unknown	Unknown
Caddy	Yes	No	Yes	Yes	Partial[n]	Yes	No	No	No	No[c]	No	No	user	No	Yes	Yes	Yes
Caucho Resin Server	Yes	Yes	paid version[c]	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	Yes	Yes	No	Unknown	user	Yes	Yes	Unknown	Unknown
Caudium	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	Yes	Yes	Unknown	Unknown	user	Yes	Yes[p]	Unknown	Unknown
Cherokee HTTP Server	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No	Yes	No	Unknown	user	Yes	Yes[5]	Unknown	Unknown
HFS	Yes	No	Yes via Stunnel[6]	No	No	No	Unknown	No	No	No	Unknown	Unknown	user	Unknown	No	Unknown	Unknown
Hiawatha HTTP Server	Yes	Yes	Yes[q][7]	Yes	Yes	Yes	No	No	No	Yes	No	Unknown	user	Yes	Yes	Unknown	Unknown
IBM HTTP Server	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	No	Yes	No	Unknown	user	Yes	Yes	Unknown	Unknown
Internet Information Services	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No	No[r]	Yes	Yes	Yes	kernel and user[8]	Yes	Yes	Yes	Unknown
Jetty	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	Unknown	No	Yes	Unknown	Unknown	Yes	user	Unknown	Unknown	Yes	Unknown
Jexus	No	No	Yes	Yes	No	Yes	No	No	No	No	No	Yes	user	Yes	No	Unknown	Unknown
lighttpd	Yes	Yes	Yes[c][9]	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No[g]	Yes	No	No	user	No	Yes	No	Unknown
LiteSpeed Web Server	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	No[g]	Yes	No	Unknown	user	Yes	Yes	Yes	Yes
Mongoose	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	No	No	No	No	Yes	No	No	user	Yes	Yes	Unknown	Unknown
Monkey HTTP Server	Yes	No	Yes[q]	Yes	Yes	Yes	No	No	No	No	No	No	user	No	Yes	Unknown	Unknown
NaviServer	Yes	No	Yes	Yes	Yes	No	Unknown	No	No	No	Unknown	Unknown	user	Yes	Unknown	Unknown	Unknown
NCSA HTTPd	Yes	Yes	Unknown	Partial[s]	Yes	Unknown	Unknown	No	No	Yes	No	Unknown	user	Unknown	Unknown	Unknown	Unknown
nginx	Yes	Yes (module)	Yes	Yes	No	Yes	Yes	Yes	No[10]	Yes	No	Unknown	user	Yes[11]	Yes[12]	Yes[13]	Unknown
OpenLink Virtuoso	Yes	Yes	Yes	Yes	No	No	No	No	Yes	Yes	No	No	user	Yes	No	No	Unknown
OpenLiteSpeed	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	No	No	No	Unknown	user	Yes	Yes	Yes	Unknown
Oracle HTTP Server[14]	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	No	Yes	No	Unknown	user	Yes[t]	Yes	Unknown	Unknown
Oracle iPlanet Web Server	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	Yes	Yes	No	Yes	user	Yes	Yes	Unknown	Unknown
thttpd	Yes	Unknown	No	Yes	Yes	No	Unknown	No	No	No	No	Unknown	user	No	Yes	Unknown	Unknown
TUX web server	No	No	No	Yes	Yes	No	Unknown	No	No	No	No	Unknown	kernel	Unknown	Unknown	Unknown	Unknown
Wakanda Server	Yes	Yes	Yes	Yes	No	No	No	No	No	No	No	Yes	user	Yes	Yes	Unknown	Unknown
Xitami	Yes	Unknown	paid version	Yes	Yes	Unknown	Unknown	No	Unknown	Yes	Unknown	Unknown	user	Unknown	Unknown	Unknown	Unknown
Yaws	Yes	Unknown	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	No	Yes	No	Unknown	user	Unknown	Yes	Unknown	Unknown
Zeus Web Server	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Unknown	No	No[g]	Yes	Yes	Unknown	user	Yes	No	Unknown	Unknown

Rysunek 2: Tabela porównawcza wg

`https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_web_server_software`

HTTP i jego metody

Metody zapytań

Specyfikacja protokółu HTTP/1.0 wyróżnia kilka podstawowych metod komunikacji z serwerem. Wystosowane z poziomu klienta zapytanie ma w nagłówku informację na temat wybranej metody, a wyróżniamy m. in.:

- `GET`
- `POST`
- `PUT`
- `DELETE`
- `OPTIONS`
- i inne

Metoda `GET`

Podstawowa metoda przeznaczona **tylko i wyłącznie** do pobierania danych.

Lista parametrów przekazanych w zapytaniu dodawana jest do URL-a:

```
http://example.com/index.php?query=Test&country_iso=pl
```

Metoda `POST`

Podstawowa metoda przeznaczona do przesyłania danych, które mają wpłynąć na system. Serwer oczywiście zwróci odpowiedź w identyczny sposób jak przy metodzie `GET`.

Przykładowo `POST`-em należy wysyłać dane z formularzy czy żądania zmiany statusu.

RESTful API i etody `PUT`, `PATCH` i `DELETE`

Sprytnie zaprojektowana aplikacja rozróżnia wywołania tego samego URL-a z różnymi metodami. REST-owe API może działać następująco:

- `GET /users` zwróci listę użytkowników
- `PUT /users` podmieni listę użytkowników przesłaną nową listą
- `POST /users` doda nowego użytkownika
- `DELETE /users` usunie listę użytkowników

- `GET /users/1` zwróci użytkownika o danym `id = 1`
- `PUT /users/1` podmieni użytkownika lub go utworzy
- `PATCH /users/1` podmieni użytkownika
- `DELETE /users/1` usunie użytkownika

Zapytanie i odpowiedź

Zapytanie

Zapytanie (*Request*) wysyłane przez przeglądarkę oczywiście nie składa się tylko z hosta:

```
GET / HTTP/1.1
Host: pwsz.rewak.pl
User-Agent: Mozilla/5.0 (Windows NT 10.0; Win64; x64; rv:58.0)
        Gecko/20100101 Firefox/58.0
Accept: text/html,application/xhtml+xml,
        application/xml;q=0.9,*/*;q=0.8
Accept-Language: pl,en-US;q=0.7,en;q=0.3
Accept-Encoding: gzip, deflate
Cookie: _ga=GA1.2.251979732.1506974412;
        _gid=GA1.2.724276722.1520606158
Connection: keep-alive
Upgrade-Insecure-Requests: 1
```

Odpowiedź

Natomiast odpowiedź zawsze zawiera w sobie nagłówek (*Response header*) oraz zawartość (*Response body*). Nagłówek wygląda zazwyczaj jak poniżej:

```
Accept-Ranges: bytes
Connection: Keep-Alive
Content-Encoding: gzip
Content-Length: 432
Content-Type: text/html; charset=UTF-8
Date: Sun, 11 Mar 2018 10:02:19 GMT
ETag: "2a4-55b3fcc244d5e-gzip"
Keep-Alive: timeout=5, max=100
Last-Modified: Wed, 11 Oct 2017 06:47:29 GMT
Server: Apache/2.4.18 (Ubuntu)
Vary: Accept-Encoding
```

Odpowiedź

Zawartość to oczywiście HTML strony internetowej:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
   <meta charset="utf-8">
   <meta http-equiv="X-UA-Compatible" content="IE=edge">
   <meta name="viewport"
     content="width=device-width,initial-scale=1">
   <title>Krzysztof Rewak</title>
   <link rel="stylesheet"
     href="/static/css/app.c0927d6b397cd98ad145970e94ff4c51.css">
</head>

(...)
```

Kody statusów

Kody statusów

Każda odpowiedź serwera ma przypisany do siebie specjalny kod statusu, który powinien powiedzieć przeglądarce i użytkownikowi, co stało się z jego zapytaniem.

Kody są pogrupowane według typu odpowiedzi i można je szybko zidentyfikować po pierwszej cyfrze trzycyfrowego kodu.

Kody statusów

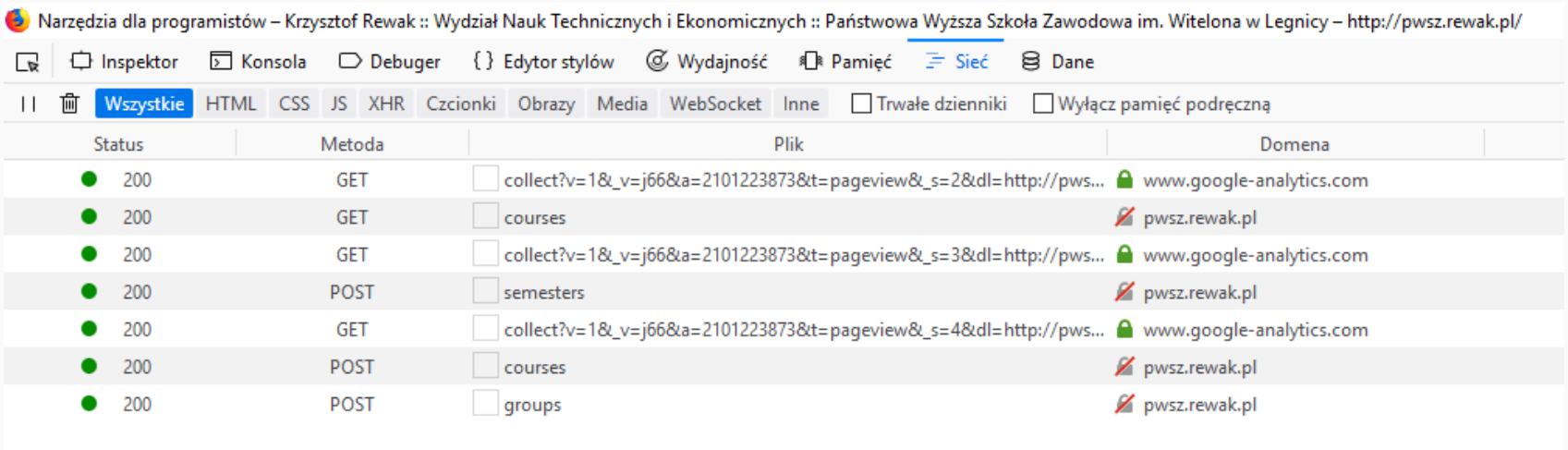

Rysunek 3: Narzędzia deweloperskie mocno pomagają przy badaniu komunikacji z serwerem

Przykładowe kody statusów

- **1xx** informacje zwrotne
- **2xx** informacje o sukcesie:
  - **200** OK
  - **201** Created
  - **202** Accepted
- **3xx** informacje o przekierowaniu
- **4xx** informacje o błędzie po stronie klienta:
  - **400** Bad Request
  - **401** Unauthorized
  - **403** Forbidden
  - **404** Not Found
  - **405** Method Not Allowed
- **5xx** informacje o błędzie po stronie serwera:
  - **500** Internal Server Error
  - **501** Not Implemented
  - **503** Service Unavailable
  - **504** Gateway Timeout

Routing

Najprostsza aplikacja w PHP

Najprymitywniejsza aplikacja napisana w PHP mogłaby mieć taką strukturę:

- `styles/`
  - `style.css`
- `dashboard.php`
- `index.php`
- `login.php`
- `logout.php`
- `register.php`

Jeżeli Apache lub Nginx wskazuje folder projektu, wówczas wystarczy w pasku adresu wpisać `localhost/login.php`, aby otworzyć stronę do logowania.

Najprostsza aplikacja w PHP

Jest to pomysł przynajmniej beznadziejny.

Router systemów internetowych

Router jest częścią aplikacji, która odpowiada za przypisanie konkretnych akcji do wywoływanych adresów URL.

Najczęstsza konfiguracja to wskazanie serwerowi, aby zawsze przekierowywał domenę na jeden plik (`index.php`) lub serwis (WSGI). Wówczas już aplikacja zajmie się rozprowadzaniem zadań, a nie serwer HTTP.

Router w Django

```
from django.urls import path
from app import views

urlpatterns = [
    path('/', views.get_index),
    path('/faq', views.get_faq),
    path('/about', views.get_about),
    path('/login', views.get_login),
    path('/user/<ind:id>', views.get_user_page),
]
```

Router w Laravelu

```
<?php

Route::get('/', 'HomeController@getIndex');
Route::get('/faq', 'HomeController@geFaq');
Route::get('/about', 'HomeController@getAbout');
Route::get('/login', 'LoginController@get');
Route::post('/login', 'LoginController@post');
Route::get('/user/:id', 'UserController@getUserPage');
```

Router w ASP.NET MVC

```
public class HomeController : Controller
{
        [Route('/')]
        public ActionResult View()
        {
                return View('Home');
        }

        [Route('about')]
        public ActionResult View()
        {
                return View('About');
        }
}
```

Podsumowanie

Bibliografia i ciekawe źródła

- https://w3techs.com/technologies/overview/web_server/all
- https://en.wikipedia.org/wiki/Hypertext_Transfer_Protocol
- https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_HTTP_status_codes
- https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_HTTP_header_fields

Pytania?

Kod prezentacji dostępny jest w repozytorium git pod adresem
`https://bitbucket.org/krewak/pwsz-ppsi`

Wszystkie informacje dot. kursu dostępne są pod adresem
`http://pwsz.rewak.pl/kursy/4`